

Ryszard F. Mazurowski

Niedźwiedziówka, st. 1, gm. Stegna,
woj. elbląskie, AZP 14-47/3

Informator Archeologiczny : badania 30, 59

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Cmentarzisko położone jest około 1100 m na zachód (z nieznacznym odchyleniem ku północy) od północnego skraju wsi Muszkowice. Składa się z sześciu trapezowatych grobów kujawskich, skoncentrowanych na obszarze 1 ha starego lasu bukowego. Grobowce są doskonale zachowane: stojąca *in situ* obstwa kamienna obramowuje nasyp ziemny, którego wysokość u czoła dochodzi do 1,5 m, między grobowcami wyraźnie widoczne są równoległe do nich wydłużone zagłębienia, powstałe prawdopodobnie w wyniku wybierania ziemi na usypanie nasypów. Wszystkie grobowce zorientowane są na osi wschód (czoło) – zachód. Wymiary, jakie dało się ustalić na obecnym etapie badań (grobowiec nr 1 – 7,7 x 29,5 m, nr 2 – 9 x 36 m, nr 3 – 5,5 x 14,5 m, nr 4 – 7 x 28 m, nr 5 – 7,4 x 29,5 m, nr 6 – 7,5 x 28 m), wydają się dowodzić związku cmentarzyska z późnym etapem fazy wióreckiej grupy wschodniej, co pozostaje w zgodzie z początkami formowania się na południu dolnośląskich lessów kultury pucharów lejkowatych w postaci morawsko-śląskiego subregionu grupy południowej.

PSOZ w Walbrzychu wszczęła postępowanie, mające na celu wpisanie cmentarzyska do centralnego rejestru zabytków. Wykonano plan warstwicowy cmentarzyska wraz z jego otoczeniem. Planuje się wykopaliskowe przebadanie i rekonstrukcję dwóch lub trzech grobowców w ciągu najbliższych trzech – czterech lat. Wraz z pozostałymi, pozostawionymi w niezmienionym stanie, tworzyłyby one eksponowany w terenie rezerwat archeologiczny.

NIEDŹWIADA, st. 34,
gm. Ropczyce,
woj. rzeszowskie,
AZP 104-71/40

· pracownia obróbki końcowej i napraw siekier czworościennych (późny neolit)
Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 2 do 28 lipca przez Piotra Miturę (Muzeum Okręgowe w Rzeszowie). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Kontynuowano prace podjęte w 1995 r., przebadano powierzchnię 34 m².

Materiał zabytkowy zalegał w układzie krzemienicowym. Pozyskano 4709 zabytków krzemienicznych: okruchów, lusek, odlupków oraz form technicznych reprezentowanych przez odlupki przeniesione i wachlarzowate, pochodzące z produkcji siekier, a także przez formy pracowniane siekier. Zdecydowana większość zabytków (ok. 96%) wykonana jest z krzemienia świeciechowskiego, którego złoża oddalone są od stanowiska o około 80 km w linii prostej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie. Wyniki badań opublikowane będą w „Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

NIEDŹWIEDZIÓWKA, st. 1,
gm. Stegna,
woj. elbląskie,
AZP 14-47/3

· obozowisko związane z obróbką bursztynu (neolit)
Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 do 31 lipca przez dr. hab. Ryszarda F. Mazurowskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Finansowane przez Muzeum Zamkowe w Malborku. Ratownicze badania wykopaliskowe, podjęte w 1981 r. w związku z permanentnym niszczeniem stanowiska w wyniku poszukiwań bursztynu, prowadzone były praktycznie nieprzerwanie do roku bieżącego. W sezonie 1996 założono 2 wykopy w miejscu przewidywanego pasa „pustki osadniczej”, oddzielającej stanowisko I od stanowiska II. Przebadano powierzchnię 6,7 ara.

Celem prac było rozpoznanie pracowni bursztyniarskich i innych pozostałości osadniczych ludności kultury rzucewskiej z okresu późnego neolitu, rozmieszczonych po obydwu brzegach pierwotnego koryta jednej z odnóg ujścia Wisły, w obrębie sektora wschodniego. Uzyskano ogromną liczbę zabytków bursztynowych, ceramicznych, krzemienicznych i kamiennych, m.in. skarb 36 półwytworów bursztynowych paciorków guzkowatych z otworem w kształcie litery „V” oraz paciorków w kształcie podwójnego topora o zarysie wydłużonego owalu. Wskazują one wyraźnie na ciągłe rozprzestrzenianie się pozostałości osadniczych kultury rzucewskiej po obydwu brzegach starorzecza, poczynając od miejscowości Stare Babki na południu, przez pola Niedźwiedziówki i ich granicę z Wiśniówką na północy, oraz dalej na wschód, w kierunku Wybicka, a zatem na brak sugerowanej wcześniej „pustki osadniczej” pomiędzy obydwo stanowiskami.

Prace badawcze na stanowisku nr I powinny być kontynuowane w jak najszerszym zakresie ze względu na jego duże walory badawcze oraz permanentne niszczenie pozostałości osadniczych kultury rzucewskiej w Niedźwiedziówce, Starych Babkach, Wybicku i Wiśniówce.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Zamkowym w Malborku. Badania będą kontynuowane.